

**Fostering Child-Friendly Legal Environments
through collaborative networks**

Υποστηρικτικό υλικό για τα προγράμματα κατάρτισης

Παραδοτέο D2.2

Ιούλιος 2025

**Co-funded by
the European Union**

Όνομα και αριθμός παραδοτέου	D2.2 Training Packages
Αριθμός πακέτου εργασίας	WP2
Συγγραφείς	▪ Iliana Boycheva, Αναλύτρια, Υποψήφια Διδάκτωρ στο Δίκαιο της ΕΕ, για λογαριασμό του Center for the Study of Democracy (CSD), στην Βουλγαρία ▪ Lora Briški, Επιστημονική συνεργάτιδα στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνας, για λογαριασμό του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας, στην Σλοβενία ▪ Miha Hafner, Επίκουρος Καθηγητής στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνας, για λογαριασμό του Ινστιτούτου Εγκληματολογίας, στην Σλοβενία ▪ Δρ. Κωνσταντίνος Πανάγος, Επίκουρος Καθηγητής Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής στην Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, για λογαριασμό του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου στην Ελλάδα ▪ Αργυρώ Καλτσά, παιδοψυχίατρος MD, για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος στην Ελλάδα ▪ Christine Maerkl, Κλινική ψυχολόγος (MSc) - Ψυχοθεραπεύτρια, για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, Ελλάδα ▪ Μιχάλης Παπαντωνόπουλος, ψυχολόγος, υποψήφιος διδάκτωρ Διαπολιτισμικής Κοινωνικής Ψυχολογίας, για λογαριασμό της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος στην Ελλάδα ▪ Δρ Maria Herczog, Εμπειρογνώμονας σε θέματα παιδικής προστασίας, για λογαριασμό του Centre for Social Sciences Institute of Legal Science (CSS), στην Ουγγαρία ▪ Νατάσα Αλεξοπούλου, Διαχειρίστρια έργου, για λογαριασμό του Κέντρου Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, στην Ελλάδα
Συντελεστές	Παναγιώτα Φίτσιου , Ψυχολόγος (MSc), Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος στην Ελλάδα
Επιμελητές/ριες	▪ Νατάσα Αλεξοπούλου, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου, Ελλάδα

	▪ Αθηνά Φραγκούλη - Σακελλαροπούλου, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, στην Ελλάδα
Επίπεδο διάδοσης	Δημόσιο

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων	4
Δομή ενοτήτων.....	6
Πρόγραμμα κατάρτισης για εκπαιδευτές/ριες: Εκπαίδευση ενηλίκων και δικαστική κατάρτιση	6
Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά και παιδιά θύματα εγκλήματος.....	8
Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος	9
Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων	10
Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά	11
Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων	13
Μελέτες περιπτώσεων.....	15
Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος	15
Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων.....	18
Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά	19
Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων.....	21
Πρόσθετες πηγές	24
Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος	24
Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά	24
Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων.....	26
Κουίζ αξιολόγησης γνώσεων	29
Κουίζ: Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά	30
Κουίζ: Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλημάτων.....	31
Κουίζ: Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων	33
Κουίζ: Παιδική ψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά.....	35
Κουίζ: Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων	37

2. Ποια είναι η νομική σημασία των δικανικών συνεντεύξεων που διεξάγονται σε περιβάλλον Barnahus;	37
4. Ποια νομική πρόκληση ανακύπτει συχνά στην διϋπηρεσιακή ανταπόκριση σε περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών, την οποία οι δικηγόροι πρέπει να αντιμετωπίσουν προσεκτικά;.....	38

Δομή ενότητων

Πρόγραμμα κατάρτισης για εκπαιδευτές/ριες: Εκπαίδευση ενηλίκων και δικαστική κατάρτιση

Αναπτύχθηκε από το Center for the Study of Democracy

Μαθησιακοί στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να:

- Συγκρίνουν τις παραδοσιακές και τις συμμετοχικές προσεγγίσεις κατάρτισης, επισημαίνοντας τις βασικές διαφορές στη συμμετοχή των εκπαιδευομένων.
- Εξηγούν τις βασικές αρχές της συμμετοχικής μάθησης και πώς αυτές ενισχύουν την εκπαίδευση ενηλίκων.
- Επιλέγουν τις κατάλληλες μεθόδους κατάρτισης που ευθυγραμμίζονται με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους.
- Σχεδιάζουν και να παραδίδουν μια συμμετοχική παρουσίαση με χρήση διαδραστικών στοιχείων.
- Να ενσωματώνουν ψηφιακά εργαλεία (π.χ. Mentimeter, Slido, Zoom Polls) σε μια εκπαιδευτική συνεδρία.
- Να συγκρίνουν διάφορες μεθοδολογίες δικαστικής κατάρτισης και την αποτελεσματικότητά τους.

Σχεδιάγραμμα ενότητας

Από την παραδοσιακή στη συμμετοχική κατάρτιση

Βασικές αρχές της συμμετοχικής μάθησης

Εκπαίδευση ενηλίκων στην πράξη: Ο κύκλος μάθησης του Kolb

Αντιστοίχιση των μεθόδων με τους μαθησιακούς στόχους

Βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων για εκπαιδευτές/ριες

Μέθοδοι συμμετοχικής κατάρτισης

Δραστηριότητα γνωριμίας (icebreaker)

Μέθοδος «Χιονοστιβάδας»

Συμμετοχική παρουσίαση

Συζήτηση

Άσκηση παιχνιδιού ρόλων

Πρακτική επίδειξη

Μέθοδοι κατάρτισης σε ψηφιακό περιβάλλον

Ψηφιακές δραστηριότητες γνωριμίας

Εργαλεία δημοσκοπήσεων και άμεσης ανατροφοδότησης (Mentimeter, Slido, Zoom Polls)

Ομαδική εργασία στην αίθουσα διαλείμματος

Ανάλυση σεναρίων με οπτικά βοηθήματα (διαφάνειες, πίνακες ή πίνακες Jamboard)

Αναστοχασμός βάσει βίντεο

Διαδικτυακό παιχνίδι ρόλων (δομημένο, προαιρετικό)

Αναστοχασμοί ανακεφαλαίωσης (Συνομιλία ή γρήγορη έρευνα)

Στρατηγικές δικαστικής κατάρτισης της ΕΕ

Γιατί έχει σημασία η δικαστική κατάρτιση;

Εξέλιξη των στρατηγικών κατάρτισης των δικαστών της ΕΕ

Βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς της ΕΕ για τη δικαστική κατάρτιση

Μεθοδολογίες δικαστικής κατάρτισης

Συνάφεια με τα δικαιώματα των παιδιών στο δίκαιο της ΕΕ

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θεωρούνται πιο κατάλληλα για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/ διάλογος και
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά και παιδιά θύματα εγκλήματος

Αναπτύχθηκε από το Center for the Study of Democracy

Μαθησιακοί στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να :

- Ορίζουν την έννοια της φιλικής προς τα παιδιά Δικαιοσύνης σύμφωνα με τα διεθνή και τα νομικά πρότυπα της ΕΕ.
- Προσδιορίζουν τις βασικές αρχές της φιλικής προς τα παιδιά Δικαιοσύνης (π.χ. συμμετοχή, βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, προστασία από βλάβη, σεβασμός της αξιοπρέπειας και μη διάκριση).
- Να αναγνωρίζουν πώς εφαρμόζονται οι αρχές αυτές στα διάφορα στάδια των δικαστικών και διοικητικών διαδικασιών που αφορούν παιδιά.

Σχεδιάγραμμα ενότητας

- Ο ρόλος της δικαστικής κατάρτισης και των νομικών επαγγελματιών
- Τι είναι η;
- Φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη για παιδιά θύματα εγκλήματος
- Ο ρόλος των δικηγόρων στην εφαρμογή της φιλικής προς τα παιδιά Δικαιοσύνης

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θεωρούνται πιο κατάλληλα για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/διάλογος και
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος

Αναπτύχθηκε από το Ινστιτούτο Εγκληματολογίας της Σλοβενίας

Μαθησιακοί στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα:

- Έχουν κατανοήσει με σαφήνεια τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος και τη σημασία της προώθησης ενός υποστηρικτικού, φιλικού προς τα παιδιά συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, όπως περιγράφεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και στις Οδηγίες της ΕΕ.
- Έχουν αναπτύξει ολοκληρωμένες γνώσεις σχετικά με συγκεκριμένα δικαιώματα: δικαίωμα στην πληροφόρηση, νομική εκπροσώπηση και προστασία της ιδιωτικής ζωής
- Έχουν αποκτήσει τις δεξιότητες για την αξιολόγηση και την υποστήριξη της ικανότητας του παιδιού θύματος να συμμετέχει ενεργά στην ποινική διαδικασία.

Σχεδιάγραμμα ενότητας

- Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Οδηγία 2011/93 της ΕΕ (κατά της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών)
- Οδηγία 2011/99 της ΕΕ (Ευρωπαϊκή εντολή προστασίας)
- Οδηγία 2012/29 της ΕΕ (δικαιώματα των θυμάτων)
- Οδηγία 2004/80 του Συμβουλίου (αποζημίωση των θυμάτων)
- Οδηγία 2011/36 της ΕΕ (εμπορία ανθρώπων)

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θεωρούνται πιο κατάλληλα για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/ διάλογος

- ανάλυση της νομολογίας
- μελέτες περιπτώσεων και
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων

Αναπτύχθηκε από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου

Μαθησιακοί στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα μπορούν να:

- Προσδιορίζουν καταστάσεις όπου μπορεί να προκύψουν δεοντολογικά διλήμματα παρά τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, ιδίως σε περιπτώσεις που αφορούν ευάλωτους πληθυσμούς, όπως τα παιδιά.
- Αξιολογούν την επαγγελματική συμπεριφορά μέσα από το πρίσμα τόσο των νομικών υποχρεώσεων όσο και των δεοντολογικών προτύπων, χρησιμοποιώντας πραγματικές ή υποθετικές μελέτες περιπτώσεων.
- Περιγράφουν τα κυριότερα διεθνή και ευρωπαϊκά νομικά εργαλεία που εφαρμόζονται σε θέματα προστασίας της ιδιωτικής ζωής και διαφύλαξης της εμπιστευτικότητας σε περιπτώσεις παιδιών θυμάτων εγκλήματος και
- Εφαρμόζουν τα σχετικά νομικά πρότυπα σε υποθέσεις που αφορούν παιδιά.

Σχεδιάγραμμα ενότητας

- Η αλληλεπίδραση μεταξύ νομικού πλαισίου και δεοντολογίας
- Διεθνές και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θεωρούνται πιο κατάλληλα για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/ διάλογος
- μελέτες περιπτώσεων και
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά

Αναπτύχθηκε από την Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος

Μαθησιακοί στόχοι και αναμενόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει:

- Να έχουν σαφή κατανόηση της βασικής παιδοψυχολογίας και των αναπτυξιακών σταδίων.
- Να κατανοούν πώς η δυναμική της οικογένειας επηρεάζει την κατάσταση του παιδιού.
- Να αναγνωρίζουν τα σημάδια και τις επιπτώσεις του τραύματος όσον αφορά τα παιδιά θύματα.
- Να κατανοούν τον αντίκτυπο της πολλαπλής θυματοποίησης όσον αφορά τα παιδιά θύματα.
- Να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας με βάση το τραύμα για την αποτελεσματική συνεργασία με τα παιδιά.
- Να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και σχέσης με τα παιδιά θύματα, εξασφαλίζοντας την ενεργό και ασφαλή συμμετοχή τους στις διαδικασίες.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες για τη διεξαγωγή νομικών συνεντεύξεων με ευαισθησία στα παιδιά και αποφεύγοντας τον επανατραυματισμό. Να αποκτήσουν δεξιότητες για την αποφυγή της δευτερογενούς θυματοποίησης.
- Να ενισχύσουν την πολιτισμική τους ευαισθησία και να μάθουν στρατηγικές επικοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς για την συνεργασία με παιδιά από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα και άλλες διαφοροποιήσεις/ετερότητες, καθώς και με παιδιά με αναπηρίες.

Περίγραμμα ενότητας

Κατανόηση της παιδικής ψυχολογίας

- Αναπτυξιακή ψυχολογία
- Σχέση προσκόλλησης – παιδιά και γονείς (φροντιστές/ριες)
- Παιδοψυχολογία και νομικές διαδικασίες
- Κατανόηση της δυναμικής της οικογένειας και της επίδρασής της στην κατάσταση του παιδιού
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση του παιδιού θύματος

Κατανόηση του τραύματος

- Δυσμενείς εμπειρίες της παιδικής ηλικίας
- Τι είναι το τραύμα και πώς επηρεάζει τα παιδιά
- Παιδικό τραύμα
- Συναισθηματικές ενδείξεις τραύματος σε παιδιά και εφήβους
- Επίδραση του πρώιμου τραύματος στη μνήμη, τη μαρτυρία και τη συμμετοχή

Επικοινωνία και προσέγγιση με βάση το τραύμα

- Κατευθυντήριες γραμμές για δικηγόρους σχετικά με τη φιλική προς τα παιδιά επικοινωνία
- Οικοδόμηση σχέσης με το παιδί
- Διεξαγωγή της συνέντευξης
- Ολοκλήρωση/Λήξη της συνέντευξης
- Πρόληψη της δευτερογενούς θυματοποίησης
- Εφαρμογή μιας προσέγγισης με βάση το τραύμα

Διαφοροποιήσεις στη φιλική προς τα παιδιά επικοινωνία

- Αντιμετώπιση της πολλαπλής θυματοποίησης: έκθεση σε πολλαπλές ή παρατεταμένες δυσμενείς εμπειρίες κατά την παιδική ηλικία.
- Επικοινωνία με παιδιά από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα: κατανόηση της πολιτισμικής ποικιλομορφίας και των διαφορών, διαπολιτισμική επικοινωνία και πολιτισμική μεταβλητότητα.
- Αναγνώριση και αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου, της έμφυλης βίας, εφαρμογή διαθεματικής προσέγγισης στην επικοινωνία.
- Προσεγγίσεις για την επικοινωνία με τα παιδιά με αναπηρία, με βάση το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Ενσωμάτωση προοπτικών προσανατολισμένων στην ανάκαμψη/ανάρρωση.

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Οι μέθοδοι κατάρτισης που επιλέχθηκαν ως οι πλέον κατάλληλες για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/διάλογος
- βίντεο,
- μελέτες περιπτώσεων
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, και
- παιχνίδι ρόλων / ασκήσεις μικρών ομάδων

Πρόγραμμα κατάρτισης για Δικηγόρους: Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων

Αναπτύχθηκε από το Centre for Social Sciences Institute of Legal Science

Μαθησιακοί στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/ουσες θα:

- Έχουν σαφή κατανόηση της σημασίας της συνεργασίας και της σαφούς επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων στον τομέα της Δικαιοσύνης ανηλίκων και της παιδικής προστασίας υπό ευρεία έννοια.
- Έχουν κατανοήσει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες αυτών των φορέων και τομέων και θα έχουν εμβαθύνει τις γνώσεις τους σχετικά με τις πιθανές μεθόδους αποτελεσματικής επικοινωνίας.
- Θα έχουν κατανοήσει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των νομικών επαγγελματιών, των σχετικών υπηρεσιών υποστήριξης και των αρμόδιων αρχών στον τομέα της παιδικής προστασίας και της δικαιοσύνης.

Σχεδιάγραμμα ενότητας

- Χαρτογράφηση του τοπίου – Φορείς σε συνεργασία στον τομέα της παιδικής προστασίας και της υποστήριξης των θυμάτων
- Η σημασία της συνεργασίας μεταξύ των φορέων σε υποθέσεις με παιδιά θύματα εγκλήματος

- Το μοντέλο Barnahus
- Υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων στην ΕΕ και στις συμμετέχουσες χώρες
- Συστάσεις πολιτικής σχετικά με ολοκληρωμένες πολιτικές προστασίας των παιδιών και πολιτικές σύμφωνες με την φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη

Εργαλεία κατάρτισης και αξιολόγησης γνώσεων

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία που θεωρούνται πιο κατάλληλα για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων είναι:

- παρουσιάσεις
- διαδραστική συζήτηση/ διάλογος
- μελέτες περιπτώσεων και
- συμπλήρωση τεστ αξιολόγησης γνώσεων μετά την εκπαίδευση με 5 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Μελέτες περιπτώσεων

Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος

Μελέτη περίπτωσης (Οδηγία ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων)

Η Άννα είναι ένα 7χρονο κορίτσι, το οποίο βρέθηκε στον δρόμο να ζητιανεύει για χρήματα και αναγνωρίστηκε ως θύμα καταναγκαστικής εργασίας και παιδικής εκμετάλλευσης. Η Άννα δεν μιλάει τη γλώσσα της χώρας όπου βρέθηκε και έχει σοβαρή πρόβλημα ομιλίας. Οι γονείς της είναι άγνωστοι.

❖ Ποια δικαιώματα και προστατευτικά μέτρα πρέπει να χορηγηθούν στην Άννα σύμφωνα με την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα δικαιώματα των θυμάτων;

1. Δικαίωμα αναγνώρισης και μεταχείρισης με σεβασμό και αξιοπρέπεια:

Η Άννα πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό ως προς την αξιοπρέπειά της και να προστατεύεται από περαιτέρω θυματοποίηση, εκφοβισμό ή αντίποινα καθ' όλη τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας.

2. Δικαίωμα ειδικής προστασίας ως παιδιού θύματος:

Δεδομένης της ηλικίας της και της ευαλωτότητάς της, η Άννα δικαιούται ατομική αξιολόγηση για τον προσδιορισμό των ειδικών αναγκών προστασίας της. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να αναγνωρίζει την ηλικία της, τη φύση του εγκλήματος (καταναγκαστική εργασία και εκμετάλλευση), το σοβαρό πρόβλημα ομιλίας της, το γλωσσικό εμπόδιο, την ιδιότητά της ως ασυνόδευτου παιδιού.

Με βάση αυτό, θα πρέπει να της χορηγηθούν ειδικά προστατευτικά μέτρα, μεταξύ των οποίων:

- αποφυγή επαφής με τον ύποπτο/ κατηγορούμενο πριν και κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας,
- δυνατότητα κατάθεσης μέσω βιντεοκλήσης για να αποφύγει την άμεση αντιπαράθεση,
- διορισμός ειδικού εκπροσώπου για τη διασφάλιση των συμφερόντων της (δεδομένου ότι οι γονείς της είναι άγνωστοι).

3. Δικαίωμα στην πληροφόρηση:

Η Άννα πρέπει να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά της, την υπόθεση και τις διαθέσιμες υπηρεσίες με τρόπο κατανοητό για ένα 7χρονο παιδί και προσαρμοσμένο στις επικοινωνιακές της ικανότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- πληροφορίες σε μια γλώσσα που καταλαβαίνει,

- χρήση εργαλείων μη λεκτικής επικοινωνίας ή ειδικών για την αντιμετώπιση του προβλήματος ομιλίας της.

4. Δικαίωμα διερμηνείας και μετάφρασης:

Η Άννα δικαιούται δωρεάν υπηρεσίες διερμηνείας και μετάφρασης καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των συνεντεύξεων και των ιατρικών ή ψυχοκοινωνικών αξιολογήσεων.

5. Δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες υποστήριξης:

Η Άννα θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε δωρεάν, εμπιστευτικές υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων, προσαρμοσμένες στα παιδιά, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν:

- ψυχολογική υποστήριξη,
- λογοθεραπεία ή βοήθεια στην επικοινωνία,
- ασφαλές κατάλυμα (π.χ. υπηρεσίες παιδικής προστασίας ή ανάδοχη οικογένεια).

6. Δικαίωμα νομικής εκπροσώπησης:

Δεδομένης της ηλικίας της και της απουσίας των γονέων της, η Άννα πρέπει να έχει πρόσβαση:

- (να οριστεί) κηδεμόνας ή νόμιμος εκπρόσωπος για να ενεργεί προς το βέλτιστο συμφέρον της,
- σε νομική συνδρομή και υποστήριξη για την κατανόηση και τη συμμετοχή στις διαδικασίες.

7. Δικαίωμα αποφυγής επανατραυματισμού κατά τη διάρκεια της δίκης:

Η Άννα πρέπει να προστατεύεται από τη δευτερογενή θυματοποίηση, ιδίως:

- με εξέταση (συνέντευξη) μόνο όταν είναι απαραίτητο,
- με τη διασφάλιση ότι οι συνεντεύξεις διεξάγονται από εκπαιδευμένους επαγγελματίες σε περιβάλλοντα φιλικά προς τα παιδιά,
- με αποφυγή επαναλαμβανόμενων συνεντεύξεων.

Μελέτη περίπτωσης (ως προς την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου - ΕΣΔΑ)

Ο Simon είναι ένα 11χρονο αγόρι που έχει πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης, η οποία φέρεται να προκλήθηκε από τον προπονητή του στο ποδόσφαιρο. Δεν υπάρχουν άλλοι άμεσοι μάρτυρες της φερόμενης κακοποίησης και όλα τα άλλα

στοιχεία είναι έμμεσα. Η υπεράσπιση ισχυρίζεται ότι ο Simon επινόησε την ιστορία ως εκδίκηση προς τον προπονητή του, που δεν του επέτρεψε να παίξει στην καλύτερη ομάδα. Ο συνήγορος υπεράσπισης ζήτησε από το δικαστήριο να επιτρέψει στον κατηγορούμενο να ανακρίνει τον Simon, ισχυριζόμενος ότι αυτό αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα του κατηγορουμένου σε δίκαιη δίκη σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 δ' της ΕΣΔΑ.

Ως δικηγόρος, έχετε διοριστεί για να παρέχετε νομική συνδρομή στον Simon στην επακόλουθη ποινική διαδικασία. Ο Δικαστής ζήτησε τη γνώμη σας σχετικά με το αίτημα της υπεράσπισης.

- ❖ Συζητήστε ποια είναι τα κατάλληλα επιχειρήματα που πρέπει να παρασχεθούν στο δικαστήριο προκειμένου να προστατευθεί ο Simon και να αποτραπεί η παραβίαση των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου σε δίκαιη δίκη.

Σημεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη στη λύση:

- Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, ο Simon δεν πρέπει να έχει άμεση οπτική επαφή με τον κατηγορούμενο κατά τη διάρκεια της δίκης, και πρέπει να του δοθεί η δυνατότητα να καταθέσει χωρίς να είναι παρών στο δικαστήριο.
- Ωστόσο, το δικαστήριο πρέπει να εξισορροπήσει τον περιορισμό του δικαιώματος του κατηγορουμένου να εξετάσει έναν μάρτυρα εναντίον του.
- Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό, δεδομένου ότι η μαρτυρία του Simon αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο στην υπόθεση αυτή.

Πιθανές λύσεις:

- Η μαρτυρία του Simon πρέπει να λαμβάνεται εκτός δικαστηρίου χωρίς την παρουσία του κατηγορουμένου, π.χ. σε σπίτι τύπου Barnahus (εάν υπάρχει), σε ειδικούς χώρους φιλικούς προς τα παιδιά.
- Θα πρέπει να δοθεί στον κατηγορούμενο η δυνατότητα να θέσει ερωτήσεις στο θύμα έμμεσα, π.χ. σε γραπτή μορφή, μέσω ενός εκπαιδευμένου επαγγελματία που θα διεξάγει τη συνέντευξη (π.χ. ψυχολόγος, εξειδικευμένο άτομο της αστυνομίας).
- Η κατάθεση του Simon μπορεί να καταγραφεί με οπτικοακουστικά μέσα. Η υπεράσπιση θα πρέπει να έχει την ευκαιρία να σχολιάσει την κατάθεση στο δικαστήριο και να παρουσιάσει τυχόν στοιχεία που να αντικρούουν το περιεχόμενό της.

Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων

Μελέτη περίπτωσης 1: Προστασία δεδομένων στην εκπροσώπηση παιδιών

Ένα 16χρονο κορίτσι εμπλέκεται σε δικαστική διαδικασία μετά από ισχυρισμούς για σωματική ενδοοικογενειακή κακοποίηση. Ο δικηγόρος κ. Κ. επικοινωνεί τακτικά μαζί της μέσω του «WhatsApp». Κατά τη διάρκεια των συζητήσεών τους, η κοπέλα μοιράζεται ευαίσθητες πληροφορίες, μεταξύ άλλων για την ψυχική της υγεία, σχολικά ζητήματα και τραύματα του παρελθόντος. Ο κ. Κ. αποθηκεύει όλες τις σημειώσεις από τις συνομιλίες τους στον προσωπικό του φορητό υπολογιστή, ο οποίος δεν διαθέτει κρυπτογράφηση. Κατά τη διάρκεια μιας νομικής διάσκεψης, ο κ. Κ. παρουσιάζει την υπόθεση (με το όνομα των θυμάτων και συγκεκριμένα γεγονότα) για να παρουσιάσει τις γενικές προκλήσεις κατά την εκπροσώπηση των παιδιών. Δεν λαμβάνει προηγούμενη συγκατάθεση από το 16χρονο κορίτσι ή το δικαστήριο.

Προσδιορίστε και εξηγήστε ηθικές ή νομικές ανησυχίες στη μελέτη περίπτωσης. Σκεφτείτε τα εξής:

- Τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR),
- Θέματα εμπιστευτικότητας
- Κατάλληλη επικοινωνία, και
- Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Σημεία απάντησης:

- Μη ασφαλής επικοινωνία – Είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατάλληλα για εμπιστευτικές νομικές συζητήσεις;
- Έλλειψη ασφάλειας δεδομένων – Αποθήκευση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν παιδί σε μη κρυπτογραφημένο προσωπικό φορητό υπολογιστή.
- Κοινοποίηση αναγνωρίσιμων λεπτομερειών της υπόθεσης σε κοινό.
- Καμία ενημερωμένη συγκατάθεση– Δεν ζητήθηκε η γνώμη της 16χρονης και του κηδεμόνα της πριν από τη δημοσιοποίηση.

Μελέτη περίπτωσης 2: Παιδιά σε ποινικές διαδικασίες

Ένα 16χρονο αγόρι κατηγορείται για συμμετοχή σε ληστεία τράπεζας. Ο δικηγόρος του, χωρίς τη συγκατάθεση του ίδιου ή του κηδεμόνα του, δηλώνει δημοσίως σε μια

εφημερίδα ότι «Ο δράστης είχε σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα από την παιδική του ηλικία λόγω σοβαρών προβλημάτων στο οικογενειακό του περιβάλλον. Δεν είναι η πρώτη φορά που συλλαμβάνεται από την αστυνομία». Ο φάκελος της υπόθεσης περιέχει δεδομένα ψυχιατρικής αξιολόγησης, τα οποία ο δικηγόρος αποθηκεύει σε κοινόχρηστο χώρο γραφείου.

- Ποιους κινδύνους δημιουργεί η συμπεριφορά του δικηγόρου;
- Πώς μπορούν να προστατευθούν τα προσωπικά δεδομένα;

Σημεία απάντησης:

- Η αποκάλυψη (άμεσα ή έμμεσα) στοιχείων ταυτοποίησης ενός παιδιού παραβιάζει την αρχή της εμπιστευτικότητας.
- Η παρουσίαση της υπόθεσης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης εγκυμονεί κινδύνους κοινωνικής και ψυχολογικής βλάβης για το παιδί και μπορεί να οδηγήσει σε «ταμπέλες»/ στιγματισμό.
- Η αποθήκευση ευαίσθητων πληροφοριών (όπως αρχεία ψυχικής υγείας) σε μη ασφαλές, κοινόχρηστο περιβάλλον ενέχει τον κίνδυνο μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης.
- Οι δικηγόροι πρέπει να αποφεύγουν τα δημόσια σχόλια για τα παιδιά, ακόμη και αν δεν αναφέρονται ονόματα. Σε κάθε περίπτωση, οι δικηγόροι θα πρέπει να λαμβάνουν τη συγκατάθεση των παιδιών και του κηδεμόνα τους πριν προβούν σε οποιαδήποτε δημόσια δήλωση σχετικά με την υπόθεση.
- Οι δικηγόροι πρέπει να διασφαλίζουν την αποθήκευση των φακέλων υποθέσεων και των δεδομένων υγείας σε κρυπτογραφημένα συστήματα με ελεγχόμενη πρόσβαση.
- Οι δικηγόροι θα πρέπει να λαμβάνουν κατάρτιση σχετικά με το δίκαιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων και θέματα δικαίου ανηλίκων.

Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά

Κεφάλαιο 3

Μελέτη περίπτωσης για την άσκηση ελεύθερης αφήγησης για την ανάκληση γεγονότων (επεισοδιακή μνήμη):

Συζητήστε τις λεκτικές και μη λεκτικές μεθόδους που χρησιμοποίησε ο υπεύθυνος συνέντευξης (δικαστικός ψυχολόγος).

Αφού συστήθηκε, ο ειδικός επιστήμονας ρώτησε:

Υπεύθυνος συνέντευξης: «Θα με ενδιέφερε να μάθω περισσότερα για εσένα. Θα ήθελες να μου πεις πώς περνάς τη μέρα σου; Πες μου όσα περισσότερα μπορείς από την αρχή μέχρι το τέλος. Προσπάθησε να μην ξεχάσεις τίποτα».

Παιδί: «Πηγαίνω στην τρίτη τάξη και παίζω και καλό ποδόσφαιρο...».

Υπεύθυνος συνέντευξης: Γνέφει συγκαταβατικά

Παιδί: «Πήγαμε μια σχολική εκδρομή, με λεωφορείο. Ήταν τέλεια...»

Υπεύθυνος συνέντευξης: «Θα με ενδιέφερε πολύ αν μου περιέγραφες αναλυτικά την εκδρομή. Προσπάθησε να μου πεις κάθε λεπτομέρεια, από την αρχή μέχρι το τέλος».

Παιδί: «Πρώτα η δασκάλα μάς είπε να σταθούμε σε μια ουρά για να μπούμε στο λεωφορείο. Οι φίλοι μου και εγώ καθόμασταν όλοι μαζί στο πίσω μέρος του λεωφορείου. Στη συνέχεια, πήγαμε σε ένα αρχαίο κάστρο —ήταν λίγο βαρετό— μια άλλη κυρία μας μίλησε εκεί για την αρχαία ιστορία. Αλλά τότε η δασκάλα μας είπε επειδή ήμασταν καλά παιδιά, θα μας πάει στην πιο ωραία παιδική χαρά. Ήταν υπέροχα! Παίξαμε και φάγαμε παγωτό».

Υπεύθυνος συνέντευξης: «Είπες ότι πήγες σε μια παιδική χαρά. Μπορείς να μου πεις περισσότερα γι' αυτό;»

Παιδί: «Είχε πολλά παιχνίδια, μια ρόδα και ένα μεγάλο στρογγυλό πράγμα στο οποίο μιλάς και σε ακούνε από την άλλη πλευρά. Μόνο που στις κούνιες δεν ήταν ωραία γιατί η Μαρία έπεσε και χτύπησε το γόνατό της».

Υπεύθυνος συνέντευξης: Σιωπή

Παιδί: «Έκανε κούνια ψηλά και μετά πήδηξε και έπεσε κάτω. Την είδα πρώτος και το είπα στη δασκάλα και στη μαμά του Στέφανου. Έτρεχε αίμα και της έβαλαν ένα τσιρότο. Τότε κανένας από εμάς δεν χρειάστηκε να πάει στις κούνιες».

Υπεύθυνος συνέντευξης: «Και μετά τι συνέβη; Θυμήσου, δεν ήμουν εκεί, δεν ξέρω τι συνέβη».

Παιδί: «Μετά καθίσαμε στο γρασίδι και φάγαμε παγωτό. Μετά ήρθε το λεωφορείο και επιστρέψαμε».

Κεφάλαιο 4

Άσκηση για την κοινωνική ταυτότητα¹

¹ R. K. Papadopoulos, 'Working with refugee and asylum seeking families', In "Race" And Culture. Tools, Techniques and Trainings. A Manual for Professionals. Edited by Singh, R. & Dutta, S. London: Karnac, 2010.

Πάρτε ένα φύλλο χαρτί και γράψτε 10 από τα χαρακτηριστικά σας που απαντούν στην ερώτηση: «Ποιος είμαι;» Γράψτε ό,τι νομίζετε ότι σας χαρακτηρίζει, ό,τι σας έρχεται στο μυαλό. Έχετε 10 λεπτά στη διάθεσή σας.

Τώρα φανταστείτε ότι γίνετε πρόσφυγας / αποκτήσατε μια αναπηρία.

Διαβάστε προσεκτικά καθένα από τα 10 χαρακτηριστικά που γράψατε και σημειώστε εκείνα που πιστεύετε ότι είναι πιθανό να αλλάξουν ως αποτέλεσμα αυτής της εμπειρίας. Πόσα από αυτά τα χαρακτηριστικά αλλάζουν; (Θα μπορούσε κανένα, λίγα ή όλα.)

Σκεφτείτε το ακόλουθο ερώτημα: Όταν ένας άνθρωπος αναγκάζεται να γίνει πρόσφυγας, να εγκαταλείψει τη χώρα του / αποκτήσατε μια αναπηρία, τι αλλάζει και τι παραμένει αμετάβλητο;

Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων

Μελέτες περιπτώσεων / Παιχνίδι ρόλων

Οι μελέτες περίπτωσης είναι σύντομες «ιστορίες» για ανθρώπους και γεγονότα που απεικονίζουν ένα πρόβλημα. Όπως και οι κάρτες δηλώσεων, είναι χρήσιμα εργαλεία για την παρουσίαση πληροφοριών με μη διδακτικό τρόπο. Είναι επίσης πολύτιμες επειδή δημιουργούν μια απόσταση μεταξύ των συμμετεχόντων και του προβλήματος, γεγονός που καθιστά τη συζήτηση του θέματος λιγότερο απειλητική. Οι συμμετέχοντες/ουσες διαβάζουν την μελέτη περίπτωσης, αναλύουν το πρόβλημα και προσπαθούν να κάνουν προτάσεις για την επίλυση του προβλήματος.

Το παιχνίδι ρόλων είναι μια σύντομη παράσταση όπου παίζουν οι συμμετέχοντες/ουσες. Αν και οι συμμετέχοντες/ουσες αντλούν από τις εμπειρίες της ζωής τους για να αναπαραστήσουν μια κατάσταση, τα παιχνίδια ρόλων βασίζονται κυρίως στον αυτοσχεδιασμό. Τα παιχνίδια ρόλων μπορούν να βελτιώσουν την κατανόηση μιας κατάστασης και να ενθαρρύνουν την ενσυναίσθηση προς τα άτομα που απεικονίζονται. Επιτρέπουν στους ανθρώπους να βιώσουν δύσκολες καταστάσεις, αλλά σε μια ασφαλή ατμόσφαιρα. Τα παιχνίδια ρόλων πρέπει να χρησιμοποιούνται με ευαισθησία. Πρώτον, είναι σημαντικό οι άνθρωποι να έχουν χρόνο στο τέλος να βγουν από το ρόλο τους. Δεύτερον, όλοι πρέπει να σέβονται τα συναισθήματα των ατόμων και την κοινωνική δομή της ομάδας.

Μελέτη περίπτωσης 1. - Suzanna

Η Suzanna είναι ένα 9χρονο κορίτσι που παραπέμπεται στις υπηρεσίες παιδικής πρόνοιας αφού αποκαλύπτει σε μια σχολική νοσοκόμα ότι ο πατριός της την κακοποιούσε σεξουαλικά. Η αποκάλυψη συνέβη κατά τη διάρκεια μιας δραστηριότητας της τάξης για την αυτογνωσία όταν συναντήθηκε με τη σχολική νοσοκόμα. Το σχολείο ενημέρωσε τις κοινωνικές υπηρεσίες ανηλίκων, οι οποίες επικοινωνήσαν με την αστυνομία, η οποία διεξήγαγε την έρευνα.

Πιθανοί εμπλεκόμενοι φορείς:

- Σχολική νοσοκόμα
- Κοινωνικός λειτουργός των κοινωνικών υπηρεσιών για τα παιδιά
- Παιδίατρος
- Αστυνομικός ερευνητής
- Δικαστικός ψυχολόγος
- Δικηγόρος του θύματος

Προκλήσεις:

- Το σχολικό περιβάλλον συμμετέχει στην ανταλλαγή όλων των απαραίτητων πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων, αλλά υποχρεούται να διαφυλάξει την εμπιστευτικότητα.
- Οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η Suzanna δεν θα υποστεί επανατραυματισμό κατά τη διάρκεια της έρευνας.
- Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο της άμεσης απομάκρυνσης της Suzanna από το σπίτι της.
- Τι θα συμβεί εάν ο πατριός αρνηθεί τους ισχυρισμούς και η μητέρα είναι αμυντική και απρόθυμη να συνεργαστεί;

Ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποιος οργανώνει την ανταλλαγή πληροφοριών;
- Ποιοι είναι οι ρόλοι κάθε δρώντος;
- Ποιοι κανόνες εμπιστευτικότητας ισχύουν για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμμετεχόντων;

Πρέπει το παιδί να παραμείνει στο σπίτι κατά τη διάρκεια της έρευνας;

Μελέτη περίπτωσης 2. - Felix

Ο Felix, ένα 13χρονο αγόρι από την Ανατολική Ευρώπη, βρέθηκε κατά τη διάρκεια αστυνομικής επιδρομής σε παράνομο εργοτάξιο σε χώρα της Δυτικής Ευρώπης.

Εργαζόταν πολλές ώρες σε μη ασφαλείς συνθήκες και φαινόταν υποσιτισμένος και φοβισμένος. Η γνώση του για την τοπική γλώσσα είναι περιορισμένη. Οι αρχές υποπτεύονται ότι ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων.

Πιθανοί εμπλεκόμενοι φορείς:

- Αρμόδιο τμήμα της Αστυνομίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων
- Υπεύθυνος παιδικής προστασίας
- Διερμηνέας
- Επαγγελματίες υγείας (γενικός ιατρός και ψυχολόγος)
- Εισαγγελέας (με ειδίκευση στην εμπορία ανθρώπων)
- Επίτροπος
- Δικηγόρος του θύματος
- ΜΚΟ που ειδικεύεται στα θύματα εμπορίας παιδιών

Προκλήσεις:

- Γλωσσικά και πολιτισμικά εμπόδια κατά τη διάρκεια των εξετάσεων.
- Αβεβαιότητα σχετικά με την ταυτότητα και τα έγγραφα του παιδιού.
- Δυσκολία στην αξιολόγηση της καλύτερης τοποθέτησης του παιδιού (π.χ. σε δομή παιδικής προστασίας ή σε ανάδοχη οικογένεια).
- Κίνδυνοι εκ νέου εμπορίας ανθρώπων ή εκφοβισμού από τους διακινητές
- Επιστροφή και επανένταξη του παιδιού στη χώρα καταγωγής

Ερωτήσεις για συζήτηση:

1. Ποια μέτρα προστασίας πρέπει να εφαρμόζονται αμέσως μετά τον εντοπισμό;
2. Ποιος θα πρέπει να ηγηθεί της εκτίμησης κινδύνου και ποιοι παράγοντες θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα;
3. Πώς αντιμετωπίζετε θέματα γλωσσικής επικοινωνίας και θεμελίωσης εμπιστοσύνης στις συνεντεύξεις;
4. Πώς μπορεί η ομάδα να υποστηρίξει την επανένταξη ή τη μακροπρόθεσμη προστασία;

Πρόσθετες πηγές

Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλήματος

- [Η πύλη του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη](#) : παρέχει κατευθυντήριες γραμμές, δημοσιεύσεις, πολυμέσα και άλλες ολοκληρωμένες πηγές σχετικά με τη φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη.
- [Βίντεο του FRA για τα παιδιά και τη Δικαιοσύνη](#): τα βίντεο παρέχουν πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης φιλικής προς τα παιδιά.
- [Δίκτυο Barnahus](#): εξηγεί το μοντέλο Barnahus («Σπίτι των Παιδιών») και παρέχει εκτενείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της έννοιας.
- [Υποστήριξη των δικαιωμάτων των θυμάτων \(FRA, 2023\)](#): η έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας για τα δικαιώματα των θυμάτων επισημαίνει επίσης τις ορθές πρακτικές στην προστασία των παιδιών θυμάτων.
- [Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού](#): Αυτή η ολοκληρωμένη στρατηγική αποσκοπεί στην προστασία όλων των δικαιωμάτων των παιδιών και στη διασφάλιση ότι βρίσκονται στο επίκεντρο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ.
- [European Child Guarantee](#): Η πρωτοβουλία αυτή εστιάζει στην εξασφάλιση της πρόσβασης των ευάλωτων παιδιών σε βασικές υπηρεσίες.
- [Κοινό πρόγραμμα της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη](#) : Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στη βελτίωση της προστασίας των παιδιών που έρχονται σε επαφή με το σύστημα δικαιοσύνης.
- Πρόγραμμα [«Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά στην πράξη» \(CFJ-IA\)](#): Η προσέγγιση αυτή, που βασίζεται σε μια «από κάτω προς τα πάνω» στρατηγική, αποσκοπεί στην προσαρμογή των διοικητικών διαδικασιών στις ειδικές ανάγκες των παιδιών.

Παιδοψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά

Κεφάλαιο 1

1. National Children's Advocacy Center. *Interviewing Preschoolers: A Bibliography*. 2023. Huntsville, AL: Συγγραφέας. <https://files.calio.org/BIBS/interviewing-preschoolers-bib.pdf>, (πρόσβαση: 28.04.2025).

2. Θεμελή, Ο. 'Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανήλικων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης' 2014.
3. **Psychology Classic Studies: The Strange Situation**
4. Ερευνητική συνεδρία για τους τύπους προσκόλλησης: The Strange Situation: Mary Ainsworth
https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUHU&t=3s&ab_channel=thibs44

Κεφάλαιο 2

1. Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση,
<https://www.apaf.org/getmedia/cf5cc930-f38d-4658-b6de-2ed12b9d7daa/What-are-ACEs-A-Guide-for-Judges.pdf> (accessed 1. May 2025)
2. Πρόληψη της δευτερογενούς και επαναλαμβανόμενης θυματοποίησης παιδιών θυμάτων εγκλημάτων: Αξιολόγηση κινδύνων και λύσεις προς το συμφέρον του παιδιού, Διεθνές εργαστήριο ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο του έργου E-PROTECT II Οκτώβριος 2021 Εκδότης: South-East European Research Centre (SEERC) <https://www.seerc.org/docs/SEERView-E-PROTECT-International-Workshop-e-book.pdf>
3. Susan Ayres, Trauma-Informed Advocacy: Learning to Empathize with Unspeakable Horrors, 26 Wm. & Mary J. Race Gender & Soc. Just. 225 (2020). Available at: <https://scholarship.law.tamu.edu/facscholar/1384>

Κεφάλαιο 3

1. Center for Justice Innovation, 'Criminal Legal System Glossary for Kids', 2022,
https://www.innovatingjustice.org/sites/default/files/media/document/2023/Monograph_CJI_CWMP_CLS_Glossary_05042023.pdf
2. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά: Βασικοί όροι, 2014,
https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-child-friendly-justice-key-terms_en.pdf
3. Hope For Children & Sheffield Hallam University "Kids in Court Game", 2023, <https://uncrcpc.org.cy/article/hope-children-introduces-innovative-kids-court-game-europols-annual-expert-meeting> (accessed 24.04.2025)
4. Hurley Pamela A Resource Guide for Justice Professionals Working with Child Witnesses in Northern Canada https://cac-cae.ca/wp-content/uploads/Web-Resource-Guide_Lynx-1.pdf
5. Lyon T. Interviewing Children: Getting More with Less, 2009,
https://www.youtube.com/watch?v=7my1T4Ghf7A&ab_channel=DavidLaRooy

6. Stalford H. & Woodhouse S., Ευρωπαϊκή Μονάδα για τα Δικαιώματα των Παιδιών, Σχολή Νομικής και Κοινωνικής Δικαιοσύνης, Eleanor Rathbone Building, Πανεπιστήμιο του Λίβερπουλ. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες για νομικούς εμπειρογνώμονες με στόχο τη δημιουργία ενός φιλικού προς τα παιδιά δικαστικού συστήματος, (ιστότοπος) <http://www.project-tale.org/> (πρόσβαση: 24.04.2025).

Κεφάλαιο 4

1. Multicultural Mental Health Australia, *Cultural Awareness Tool: Understanding Cultural Diversity in Mental Health*, 2002.
2. Orlando LGBT+ - Κατευθυντήριες γραμμές για την υποστήριξη των νέων LGBT+ στην Ελλάδα <https://orlandolgbt.gr/guidelines/>
3. Save the Children, *Training Manual: Child Protection in Emergencies*, 2010, <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/6226.pdf/>
4. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Ψυχική υγεία και ψυχοκοινωνική υποστήριξη για παιδιά προσφύγων, αιτούντων άσυλο και μεταναστών στην Ευρώπη, 2015 (διαθέσιμο και στα ελληνικά) <https://www.who.int/publications/i/item/mental-health-and-psychosocial-support-for-refugees-asylum-seekers-andmigrants-on-the-move-in-europe>

Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων

Βίντεο

- Εισαγωγή στο Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Ένωση: <https://www.youtube.com/shorts/eUqU3WHbHPo -Introductory video 0.58>
- Barnahus, what, why and the first steps, https://www.youtube.com/watch?v=VM_r7paDnA0
- Εκπαιδευτικές πηγές του προγράμματος HELP (Συμβούλιο της Ευρώπης) <https://help.elearning.ext.coe.int/>
- Ντοκιμαντέρ για το έργο: Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη φιλική προς τα παιδιά Δικαιοσύνη <https://www.youtube.com/watch?v=KI805j4UIDQ>

Ενημερωτικό γράφημα από τη Δρ. Μαρία Χέρτσογκ, ειδική σε θέματα προστασίας των παιδιών, Ουγγαρία

ECOSYSTEM OF COLLABORATING ACTORS IN CHILD VICTIM CRIME CAS

Ενημερωτικό γράφημα από τη Δρ. Μαρία Χέρτσογκ, ειδική σε θέματα προστασίας των παιδιών, Ουγγαρία

OVERVIEW OF CHILDREN'S RIGHTS IN CRIMINAL PROCEEDINGS

RIGHT TO BE TREATED AS A CHILD

Children under 18 must be treated differently from adults

RIGHT TO PROTECTION AND SAFETY

Authorities must ensure the child is protected from harm, retaliation or re-victimization

RIGHT TO PARTICIPATION

Children have right to express the views in proceedings

RIGHT TO INFORMATION

Children must receive clear age-appropriate information

RIGHT TO LEGAL AND OTHER ASSISTANCE

Children must have access to a lawyer and support services

RIGHT TO PRIVACY

Proceedings must protect the child's identity and confidentiality

RIGHT TO SPECIAL PROTECTIVE MEASURES (FOR VICTIMS/WITNESSES)

Child victims/witnesses should receive special measures care

RIGHT TO NON-DISCRIMINATION

All children must be treated equally

RIGHT TO REHABILITATION AND REINTEGRATION

Focus on restoring child well-being

RIGHT TO FAIR TRIAL (FOR ACCUSED CHILDREN)

Presumption of innocence

- prompt and fair hearing
- use of torture or cruel
- use of remain silent
- protection of torture or cruel—

Κουίζ αξιολόγησης γνώσεων

Κουίζ: Μεθοδολογίες δικαστικής κατάρτισης

1. Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ, ποιος είναι ο πρωταρχικός στόχος της δικαστικής κατάρτισης;
Α) Να επιτρέψει στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από το δίκαιο της ΕΕ.
Β) Να αυξηθεί ο αριθμός των επαγγελματιών νομικών.
Γ) Υποστήριξη της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.
Δ) Να αντικαταστήσει τη μάθηση πρόσωπο με πρόσωπο με διαδικτυακά μόνο μαθήματα.
2. Ποια μαθησιακή προσέγγιση τονίζεται στη συμμετοχική κατάρτιση ενηλίκων;
Α) Απομνημόνευση νομικών κωδίκων.
Β) Αμιγώς θεωρητικές διαλέξεις.
Γ) Αναστοχασμός και εφαρμογή με επίκεντρο το εκπαιδευόμενο άτομο.
Δ) Μονόδρομη επικοινωνία από τον/την εκπαιδευτή/ρια προς τους/τις συμμετέχοντες/ουσες.
3. Στον κύκλο μάθησης του Kolb, τι ακολουθεί την «αναστοχαστική παρατήρηση»;
Α) Τελική αξιολόγηση.
Β) Αφηρημένη εννοιολόγηση.
Γ) Άμεση εφαρμογή.
Δ) Απομνημόνευση νομικών γνώσεων.
4. Ποιος είναι ο σκοπός της μεθόδου «χιονοστιβάδας» στη δικαστική κατάρτιση;
Α) Η ανώνυμη εξέταση των συμμετεχόντων.
Β) Η σταδιακή δόμηση συζήτησης από τον ατομικό στον ομαδικό προβληματισμό.
Γ) Η ανάθεση νομικών εξετάσεων στους/στις συμμετέχοντες/ουσες.
Δ) Η τυχαία ανάθεση δικαστικών υποθέσεων για επισκόπηση.
5. Πώς μπορούν οι εκπαιδευτές/ριες να διατηρήσουν τη συμμετοχή στις ψηφιακές συνεδρίες δικαστικής κατάρτισης;
Α) Αποφεύγοντας εντελώς τα συναισθηματικά θέματα.
Β) Με τη χρήση εργαλείων όπως επιμέρους αίθουσες (breakout rooms), δημοσκοπήσεις (polls) και ψηφιακές δραστηριότητες γνωριμίας (icebreakers).
Γ) Με την παράταση του χρόνου διάλεξης για την εξασφάλιση πλήρους κάλυψης του αντικειμένου.
Δ) Κρατώντας όλες τις κάμερες κλειστές για να μειωθούν οι περισπασμοί.

Σωστές απαντήσεις:

1. Γ
2. Γ
3. Β

4. B
5. B

Κουίζ: Δικαιοσύνη φιλική προς τα παιδιά

1. Τι διακρίνει τη φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη από τα παραδοσιακά νομικά συστήματα;
Α) Αντικαθιστά το υφιστάμενο νομικό σύστημα για υποθέσεις παιδιών.
Β) Αποκλείει τα παιδιά από τη συμμετοχή για να αποφευχθούν τα τραύματα.
Γ) Χρησιμοποιεί μια προσέγγιση βασισμένη στα δικαιώματα με επίκεντρο την αξιοπρέπεια και τη συμμετοχή του παιδιού.
Δ) Εφαρμόζεται μόνο σε διαδικασίες οικογενειακού δικαίου.
2. Τι απαιτεί η αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού στις δικαστικές διαδικασίες;
Α) Εφαρμογή ενιαίων κανόνων σε όλα τα παιδιά κάτω των 18 ετών.
Β) Διεξαγωγή εξατομικευμένων αξιολογήσεων για κάθε παιδί.
Γ) Προτεραιότητα στις επιθυμίες των γονέων του παιδιού.
Δ) Ανάθεση όλων των αποφάσεων σε παιδοψυχολόγους.
3. Ποιο από τα ακόλουθα αποτελεί παράδειγμα διαδικαστικής προσαρμογής που προωθεί τη φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη;
Α) Εξαναγκασμός του παιδιού να καταθέσει πολλές φορές.
Β) Αποδοχή κατάθεσης μέσω βίντεο αντί της δια ζώσης εξέτασης.
Γ) Διεξαγωγή ελέγχων χωρίς επίγνωση του παιδιού.
Δ) Χρήση νομικής γλώσσας για τη διατήρηση της τυπικότητας της διαδικασίας.
4. Γιατί είναι σημαντική η επικοινωνία για τους δικηγόρους που εργάζονται με παιδιά θύματα εγκλήματος;
Α) Τα παιδιά πρέπει να διαβάζουν εκτενή νομικά κείμενα.
Β) Επιτρέπει στους δικηγόρους να αποφεύγουν τη συμμετοχή του παιδιού στις αποφάσεις.
Γ) Μειώνει τον φόβο, τη σύγχυση, και δημιουργεί εμπιστοσύνη.
Δ) Αντικαθιστά την ανάγκη οποιασδήποτε γονικής εμπλοκής.
5. Ποιος είναι ο ρόλος των δικηγόρων πέραν της νομικής εκπροσώπησης στη φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη;
Α) Κανένας. Το μόνο καθήκον τους είναι να παρουσιάζουν νομικά επιχειρήματα.
Β) Θα πρέπει να αναφέρουν μόνο περιπτώσεις κακοποίησης χωρίς περαιτέρω εμπλοκή.
Γ) Καθοδηγούν, υποστηρίζουν και συνηγορούν για την ευημερία του παιδιού καθ' όλη τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας.
Δ) Ενεργούν ως μεσάζοντες μόνο μεταξύ δικαστών και ψυχολόγων.

Σωστές απαντήσεις:

1. Γ
2. Β
3. Β
4. Γ
5. Γ

Κουίζ: Τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων εγκλημάτων

1. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις αντικατοπτρίζει σωστά την αρχή του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, όπως περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού;

- α) Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό γνώμονα σε όλες τις ενέργειες που το αφορούν, και η αρχή αυτή λειτουργεί ως ουσιαστικό δικαίωμα, νομική αρχή και διαδικαστικός κανόνας.
- β) Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού λαμβάνεται υπόψη μόνο όταν δεν υπάρχουν άλλες νομικές ερμηνείες.
- γ) Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού ισχύει ομοιόμορφα και δεν αλλάζει ανάλογα με τις ατομικές περιστάσεις.
- δ) Οι αρχές δεν υποχρεούνται να εξηγήσουν πώς λήφθηκε υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού κατά τη λήψη των αποφάσεων.

2. Σύμφωνα με την Οδηγία της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, ποιο από τα ακόλουθα αποτυπώνει καλύτερα τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά το δικαίωμα του παιδιού θύματος να κατανοεί και να γίνεται κατανοητό;

- α) Η επικοινωνία με το παιδί θύμα θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στη διαδικαστική αποτελεσματικότητα έναντι της χρήσης απλουστευμένης ή προσιτής γλώσσας.
- β) Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να προσαρμόζουν την επικοινωνία στην ηλικία του παιδιού μόνο όταν έχει αρχίσει η επίσημη ποινική διαδικασία.
- γ) Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η επικοινωνία με τα παιδιά θύματα είναι κατάλληλη για την ηλικία τους και κατανοητή από την πρώτη επαφή με τις αρχές, και πρέπει να επιτρέπουν σε ένα πρόσωπο εμπιστοσύνης να συνοδεύει το παιδί, εκτός εάν αυτό θα έθιγε τα συμφέροντα του θύματος ή θα εμπόδιζε τη διαδικασία.

δ) Η παρουσία ενός ατόμου υποστήριξης κατά την αρχική επαφή είναι υποχρεωτική και δεν μπορεί να απορριφθεί σε καμία περίπτωση.

3. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις περιγράφει με μεγαλύτερη ακρίβεια τα μέτρα προστασίας που απαιτούνται για τα παιδιά θύματα κατά τη διάρκεια δικαστικών διαδικασιών σύμφωνα με την Οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων;

- α) Τα προστατευτικά μέτρα, όπως η εξ αποστάσεως (μαγνητοσκοπημένη) μαρτυρία και οι κατ' ιδίαν ακροάσεις, είναι προαιρετικά και εφαρμόζονται μόνο όταν ο κατηγορούμενος συναινεί στη χρήση τους.
- β) Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν προστατευτικά μέτρα, όπως η αποφυγή οπτικής επαφής με τον δράστη, η δυνατότητα εξ αποστάσεως μαρτυρίας, ο περιορισμός άσχετων ερωτήσεων σχετικά με την ιδιωτική ζωή του παιδιού και η δυνατότητα ακροαματικών διαδικασιών κεκλεισμένων των θυρών για την προστασία της ιδιωτικής ζωής του παιδιού.
- γ) Οι δικαστικές αρχές δεν επιτρέπεται να περιορίσουν τις ερωτήσεις σχετικά με την ιδιωτική ζωή ενός παιδιού θύματος, καθώς αυτό μπορεί να παραβιάζει τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου.
- δ) Τα παιδιά θύματα μπορούν να καταθέσουν εξ αποστάσεως μόνο εάν ένας ιατρός πιστοποιήσει ψυχολογικό τραύμα.

4. Ποια από τις ακόλουθες δηλώσεις αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τα πρότυπα που θέτει η Οδηγία της ΕΕ για τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών όσον αφορά τις συνεντεύξεις με παιδιά θύματα κατά τη διάρκεια ποινικών ερευνών και διαδικασιών;

- α) Οι συνεντεύξεις με τα παιδιά θύματα πρέπει να διεξάγονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, κατά προτίμηση σε περιβάλλοντα φιλικά προς τα παιδιά, από τους/τις ίδιους/ες εκπαιδευμένους/ες επαγγελματίες, όποτε αυτό είναι δυνατόν, και ο αριθμός τους να περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο.
- β) Οι συνεντεύξεις με τα παιδιά θύματα πρέπει πάντα να διεξάγονται στο πλαίσιο του Δικαστηρίου, ώστε να διαφυλάσσεται η διαδικαστική διαφάνεια και να διασφαλίζεται η παρουσία όλων των μερών.
- γ) Η παρουσία ειδικού εκπροσώπου του παιδιού απαιτείται μόνο όταν το παιδί θύμα εμπλέκεται σε έρευνες οργανωμένου εγκλήματος ή δεν έχει εν ζωή συγγενείς.

- δ) Η οπτικοακουστική καταγραφή των συνεντεύξεων επιτρέπεται μόνο εάν το παιδί είναι άνω των 14 ετών και παρέχει γραπτή συγκατάθεση.
- 5. Ποιο από τα ακόλουθα συνοψίζει καλύτερα τη θέση του ΕΔΔΑ σχετικά με τα δικαιώματα του κατηγορουμένου σε δίκαιη δίκη όσον αφορά τη χρήση μαρτυρίας παιδιού θύματος που δεν ήταν παρόν σε ποινική δίκη;**
- α) Η χρήση τέτοιων μαρτυριών παραβιάζει πάντα το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη.
- β) Η χρήση μιας τέτοιας μαρτυρίας παραβιάζει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη μόνο εάν αποτελεί το μοναδικό ενοχοποιητικό στοιχείο.
- γ) Η χρήση μιας τέτοιας μαρτυρίας δεν παραβιάζει ποτέ τα δικαιώματα δίκαιης δίκης, καθώς οι εθνικές αρχές πρέπει πρωτίστως να προστατεύουν το συμφέρον του παιδιού.
- δ) Τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να χρησιμοποιούν την εν λόγω δήλωση εφόσον εφαρμόζουν επαρκείς αντισταθμιστικούς παράγοντες για να εξασφαλίσουν μια δίκαιη δίκη.

Σωστές απαντήσεις:

1. Α
2. Γ
3. Β
4. Α
5. Δ

Κουίζ: Προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών και δεοντολογικές υποχρεώσεις των δικηγόρων

Ερώτηση 1

Σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), ποια είναι η ελάχιστη ηλικία στην οποία ένα παιδί μπορεί νομίμως να δώσει τη συγκατάθεσή του για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων σε σχέση με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, χωρίς γονική άδεια;

- A. 13 ετών
B. 14 ετών
Γ. 15 ετών
Δ. 16 ετών

Σωστή απάντηση: Δ. 16 ετών

Ερώτηση 2

Ποιο από τα ακόλουθα σενάρια συνιστά παραβίαση του δικαιώματος του παιδιού στην ιδιωτική ζωή σύμφωνα με το άρθρο 16 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού;

Α. Ένας δικηγόρος εξηγεί τις δικαστικές διαδικασίες σε ένα παιδί χρησιμοποιώντας την κατάλληλη για την ηλικία του γλώσσα.

Β. Ένα μέσο ενημέρωσης δημοσιεύει μια θολή φωτογραφία ενός παιδιού που εμπλέκεται σε δικαστική υπόθεση, χωρίς να αποκαλύπτει το όνομά του.

Γ. Μια δημόσια απόφαση αποκαλύπτει το πλήρες όνομα και τη διεύθυνση ενός κατηγορούμενου παιδιού.

Δ. Ένα παιδί δίνει τη συγκατάθεσή του, μαζί με τον κηδεμόνα του, να δημοσιοποιηθούν ανώνυμα στοιχεία της υπόθεσής του για έρευνα.

Σωστή απάντηση: Γ. Μια δημόσια απόφαση αποκαλύπτει το πλήρες όνομα και τη διεύθυνση ενός κατηγορούμενου παιδιού.

Ερώτηση 3

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ, ποιο από τα ακόλουθα **ΔΕΝ** αποτελεί νόμιμη βάση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός παιδιού;

Α. Το παιδί (ή ο κηδεμόνας του) έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για συγκεκριμένους σκοπούς.

Β. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του παιδιού.

Γ. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για καθήκοντα δημοσίου συμφέροντος που εκτελούνται από δημόσιες αρχές, ακόμη και αν παρακάμπτει τα θεμελιώδη δικαιώματα του παιδιού.

Δ. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με νομική υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας.

Σωστή απάντηση: Γ. Η επεξεργασία είναι απαραίτητη για καθήκοντα δημοσίου συμφέροντος που εκτελούνται από δημόσιες αρχές, ακόμη και αν παρακάμπτει τα θεμελιώδη δικαιώματα του παιδιού.

Ερώτηση 4

Όταν ένας δικηγόρος δεν είναι βέβαιος αν ένα παιδί-πελάτης του κατανοεί πλήρως τα δικαιώματά του όσον αφορά την κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ποια είναι η καταλληλότερη δεοντολογική πορεία δράσης;

Α. Προχωρά στην επεξεργασία των δεδομένων με βάση την υποτιθέμενη σιωπηρή συγκατάθεση.

Β. Αγνοεί τις απόψεις του παιδιού λόγω της περιορισμένης ικανότητάς του να αντιλαμβάνεται τη διαδικασία.

Γ. Να λάβει τη συγκατάθεση του γονέα ή του νόμιμου κηδεμόνα και διασφαλίζει ότι γίνεται σεβαστό το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Δ. Να αναβάλει την υπόθεση έως ότου το παιδί συμπληρώσει την ηλικία των 16 ετών.

Σωστή απάντηση: Γ. Λαμβάνει τη συγκατάθεση του γονέα ή του νόμιμου κηδεμόνα και διασφαλίζει ότι γίνεται σεβαστό το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Ερώτηση 5

Γιατί η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των παιδιών δεν αποτελεί μόνο νομική υποχρέωση αλλά και δεοντολογική υποχρέωση των δικηγόρων;

Α. Επειδή η παράλειψη οδηγεί σε αυτόματη αφαίρεση άδειας άσκησης επαγγέλματος.

Β. Επειδή τα παιδιά δεν θεωρούνται ικανά να κατανοήσουν τις νομικές διαδικασίες.

Γ. Επειδή συμβάλλει στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης του κοινού και εξασφαλίζει τον σεβασμό και την αξιοπρέπεια των πελατών που έχουν αυξημένη ευαλωτότητα.

Δ. Επειδή ο ΓΚΠΔ το επιβάλλει χωρίς εξαίρεση.

Σωστή απάντηση: Γ. Επειδή συμβάλλει στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης του κοινού και εξασφαλίζει τον σεβασμό και την αξιοπρέπεια των πελατών που έχουν αυξημένη ευαλωτότητα.

Κουίζ: Παιδική ψυχολογία και επικοινωνία φιλική προς τα παιδιά

1. Σε ποια αναπτυξιακή ηλικία ένα παιδί αρχίζει να κατανοεί αφηρημένες έννοιες όπως «δικαιοσύνη» ή «βέλτιστο συμφέρον»;

2. Μπορεί ένα παιδί να ξεπεράσει τους περιορισμούς της αναπτυξιακής του ηλικίας;
 - α) Ναι, σε κάποιον βαθμό, έχοντας έναν βοηθητικό ενήλικα στο πλευρό του.
 - β) Ναι, σε ένα περιβάλλον φιλικό προς τα παιδιά.
 - γ) Όχι.
3. Η οικοδόμηση σχέσης σε μια νομική συνέντευξη με ένα παιδί σημαίνει και:
 - α) καλλιέργεια εμπιστοσύνης,
 - β) γνωριμία με το παιδί,
 - γ) περιγραφή στο παιδί τι πρόκειται να συμβεί σε απλή γλώσσα και
 - δ) εξάσκηση στην ελεύθερη αφήγηση με το παιδί με η χρήση ενός ουδέτερου θέματος (και όχι δυνάμενου να θεωρηθεί κακοποιητικό ή με βάνανσο περιεχόμενο).
 - ε) Όλα τα παραπάνω.
4. Η διατύπωση υποθέσεων σχετικά με την κατηγορία, η διεξαγωγή της συνέντευξης με τρόπο που περιλαμβάνει τακτική επανεξέταση, οι συνεργατικές προσεγγίσεις και η αναστοχαστική πρακτική θα βοηθήσουν τον δικηγόρο να:
 - α) θέσει στο παιδί ερωτήσεις αναγκαστικής επιλογής,
 - β) να μειώσει τις πιθανές προκαταλήψεις του,

- γ) να προχωρήσει πιο γρήγορα τη συνέντευξη.
5. Φιλικός προς τα παιδιά υπεύθυνος συνέντευξης
- α) Δείχνει με το πρόσωπο και τη γλώσσα του σώματος συμπόνια.
 - β) Είναι σε εγρήγορση για να παρακολουθεί το πρόσωπο και τη γλώσσα του σώματός του ώστε να αποφύγει τις υπερβολικές αντιδράσεις.
 - γ) Είναι χαλαρός.
6. Όλα τα κακοποιημένα παιδιά βιώνουν και εκφράζουν έντονα αρνητικά συναισθήματα, αν θεωρηθούν λιγότερο αξιόπιστα στην περίπτωση που καθυστερήσουν να αποκαλύψουν την κακοποίηση.
- α) Σωστό
 - β) Λάθος
7. Ποια είναι οι 4 βασικές παραδοχές (τα 4 «R» όπως αναφέρονται με τα αρχικά τους στην αγγλική γλώσσα) της προσέγγισης με βάση το τραύμα;
- _____
8. Πώς επικοινωνούμε με ένα παιδί πρόσφυγα ή μετανάστη όταν δεν είμαστε σίγουροι ότι μπορεί να καταλάβει τη γλώσσα ή τους όρους που χρησιμοποιούμε;
- α) Ζητάμε αμέσως από κάποιον συγγενή ή φίλο του να βοηθήσει με τη διερμηνεία.
 - β) Μιλάμε με απλό και κατανοητό τρόπο, αποφεύγοντας την ορολογία.
 - γ) Ζητάμε έναν επαγγελματία διερμηνέα, ιδανικά με κατάρτιση σε θέματα παιδικής προστασίας.
9. Τι αποφεύγουμε κατά την επικοινωνία μας με ένα παιδί από την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+;
- α) Να αμφισβητήσουμε την ταυτότητά του ή τον σεξουαλικό του προσανατολισμό, χωρίς να ρωτήσουμε τα προτιμώμενα ονόματα και ανωνυμίες.
 - β) Να κάνουμε σχόλια και να εκφράζουμε γενικές απόψεις και να επηρεαζόμαστε από τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπά μας.
 - γ) Να θέτουμε ερωτήσεις και να κάνουμε δηλώσεις που προϋποθέτουν ετεροκανονικότητα.
 - δ) Όλα τα παραπάνω.
10. Πώς προσεγγίζουμε ένα παιδί που θεωρούμε ότι δεν μας εμπιστεύεται;
- _____
- _____

Σωστές απαντήσεις:

1. Έφηβος
2. Α
3. Ε
4. Β
5. Β
6. Β
7. Συνειδητοποίηση, αναγνώριση, ανταπόκριση, αντίσταση σε επανατραυματισμό
8. Γ
9. Δ
10. Εξηγούμε ποιοι είμαστε και ποιος είναι ο ρόλος μας και ενημερώνουμε για τη διαδικασία. Μπορούμε να ζητήσουμε βοήθεια και να συνεργαστούμε με έναν ειδικό.

Κουίζ: Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της προστασίας των παιδιών και της υποστήριξης των θυμάτων

1. Ποιος είναι ο πρωταρχικός στόχος της συνεργασίας πολλών επαγγελματιών κατά την υποστήριξη παιδιών θυμάτων οποιασδήποτε μορφής κακοποίησης και βίας;

- A. Μείωση του φόρτου εργασίας για μεμονωμένους/ες επαγγελματίες.
- B. Διασφάλιση της άμεσης απομάκρυνσης του παιδιού από το σπίτι.
- Γ. Παροχή ολιστικής και συντονισμένης ανταπόκρισης στις ανάγκες του παιδιού.
- Δ. Γρηγορότερη νομική διαδικασία.

2. Ποια είναι η νομική σημασία των δικανικών συνεντεύξεων που διεξάγονται σε περιβάλλον Barnahus;

- A. Είναι ανεπίσημες και μη αποδεκτές από το δικαστήριο.
- B. Αποφεύγουν την κατ' αντιπαράθεση εξέταση, παραβιάζοντας την ενδεδειγμένη διαδικασία.
- Γ. Παρέχουν μια νομικά έγκυρη καταγραφή, ελαχιστοποιώντας την ανάγκη για επαναλαμβανόμενες καταθέσεις.
- Δ. Απαιτούν την παρουσία του νόμιμου κηδεμόνα του παιδιού για να είναι έγκυρες.

3. Γιατί είναι σημαντική η ανταλλαγή πληροφοριών σε διεπιστημονικές ομάδες επαγγελματιών που εργάζονται με κακοποιημένα παιδιά;

- A. Μειώνει τον αριθμό των απαιτούμενων επαγγελματιών.
- B. Εξαλείφει την ανάγκη γονικής συναίνεσης.

Γ. Επιτρέπει την καλύτερη λήψη αποφάσεων και τη συντονισμένη φροντίδα.
Δ. Εξασφαλίζει ότι η εμπιστευτικότητα δεν παραβιάζεται ποτέ.

4. Ποια νομική πρόκληση ανακύπτει συχνά στην διϋπηρεσιακή ανταπόκριση σε περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών, την οποία οι δικηγόροι πρέπει να αντιμετωπίσουν προσεκτικά;

- A. Υπερβολική ρύθμιση της διϋπηρεσιακής συνεργασίας.
- B. Εξισορρόπηση της ανταλλαγής πληροφοριών με τους νόμους περί προστασίας δεδομένων και εμπιστευτικότητας.
- Γ. Έλλειψη ενδιαφέροντος από τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας.
- Δ. Υπερβολική στήριξη σε αποδεικτικά στοιχεία από φήμες.

Σωστές απαντήσεις:

- 1. Γ
- 2. Γ
- 3. Γ
- 4. B

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission – Directorate General for Justice and Consumers (granting authority). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.